

Duurzaam gesubsidieerde inefficiëntie

Johan Albrecht
Senior Fellow

Duitsland is het grote groene voorbeeld. Het aandeel van hernieuwbare energietechnologieën zoals windturbines, waterkracht, biomassacentrales en zonnepanelen steeg van minder dan 5% van de elektriciteitsproductie in 1998 naar meer dan 15% in 2008. Een indrukwekkende evolutie. Maar is er wel een CO₂-winst voor Moeder Aarde? Want we investeren toch vooral in duurzame energie omwille van de ecologische voordelen.

Recent pakte Der Spiegel uit met de ontvullende boodschap dat de CO₂-uitstoot geen gram is gedaald ondanks al de groene elektriciteit. En het gaat deze keer niet over de CO₂-uitstoot bij de zeer energie-intensieve productie van zonnepanelen of over de CO₂-uitstoot van oude gascentrales die als back-up gebruikt worden op windstille momenten.

Neen, het probleem ligt deze keer bij de handel in CO₂-emissierechten, het paradepaardje van het Europese klimaatbeleid. Binnen dit mechanisme geeft elke EU-Lidstaat emissierechten aan enkele belangrijke nationale sectoren zoals de elektriciteitssector en de staalindustrie. Hoe meer hernieuwbare elektriciteit wordt geproduceerd, hoe minder emissierechten

elektriciteitsbedrijven nodig hebben voor de productie van CO₂-intensieve MegaWatts.

Duitse elektriciteitsbedrijven kunnen hun overschot aan emissierechten doorverkopen, bijvoorbeeld aan Poolse of Slovaakse elektriciteitsbedrijven met vooral oude steenkoolcentrales. Hoe sterker de CO₂-reductie in Duitsland, hoe goedkoper de CO₂-emissierechten voor de grote vervuilers. En dit alles wordt betaald door Duitse consumenten en bedrijven die de subsidies voor hernieuwbare elektriciteit mogen betalen. Danke schön.

Hernieuwbare elektriciteit heeft in de Duitse productie van elektriciteit gezorgd voor

Duurzaam gesubsidieerde inefficiëntie

een emissiereductie van 120 miljoen ton en voor de transfer van dezelfde uitstoot naar andere sectoren binnen en buiten Duitsland. Zonder groene elektriciteit zou de totale uitstoot exact dezelfde zijn en het is begrijpelijk dat dit niet bepaald een draagvlak creëert voor dure klimaatmaatregelen. Emissiehandel voorziet niet alleen een plafond voor emissies maar ook een bodem. De gecreëerde emissierechten zullen altijd gebruikt worden zodat een minimale uitstoot gegarandeerd is.

Het probleem ligt niet zozeer bij emissiehandel als instrument maar in de doorEuropagehanteerde regels, in het bijzonder de zeer gulle allocatie. Het vervangen van gratis emissierechten door een veiling van emissierechten zou al een groot verschil maken. Maar dan kiezen we beter voor een carbon tax of een heffing op CO₂ die geïntroduceerd wordt op een zeer laag niveau en dan jaar na jaar opgetrokken wordt. transparante en consistente manier kunnen investeerders zich optimaal aanpassen. Het veilen van emissierechten leidt tot een variabele en onzekere prijs per ton CO₂. Deze extra onzekerheid biedt geen enkele meerwaarde.

Als dit gebeurt op een transparante en consistente manier kunnen investeerders zich optimaal aanpassen. Het veilen van emissierechten leidt tot een variabele en onzekere prijs per ton CO₂. Deze extra onzekerheid biedt geen enkele meerwaarde.

Het heeft misschien wel iets te maken

met president Obama en de grote begrotingstekorten maar intussen is zelfs de oliesector gewonnen voor een carbon tax. Jeroen van der Veer van Shell pleit expliciet voor een prijs op CO₂. Michael Dolan van Exxon verkiest een carbon tax boven emissiehandel omdat dit laatste instrument meer vatbaar is voor manipulatie.

Het systeem van emissiehandel is niet het enige knelpunt in het Europese klimaatbeleid. De Europese Unie combineert nationale emissiereductiedoelstellingen met doelstellingen per technologische traject, zoals quota voor hernieuwbare energie en biobrandstoffen. De kostprijs per vermeden ton CO₂ verschilt echter fundamenteel.

Wie slim investeert in energie-efficiëntie kan CO₂ vermijden tegen een negatieve kost omdat de latere besparingen op de energiefactuur hoger zijn dan de oorspronkelijke investeringskost. Kiezen voor zonnepanelen of biobrandstoffen leidt tot extreem dure CO₂-reducties, gaande van 400 tot 1000 Euro per ton. En Artikel 10(a) van het Kyoto Protocol pleit voor een kostenefficiënt klimaatbeleid. Europa verdedigt deze kosteninefficiëntie door te stellen dat quota-ondersteuning leidt tot belangrijke innovaties. Kan dat wel zonder een forse toename van de publieke en private R&D-uitgaven voor energietechnologieën?

Door de recessie daalt de vraag naar elektriciteit en de industriële productie. Logistieke bedrijven delen in de klappen en ook het internationale toerisme staat voor een krimp. Net voor de post-Kyoto onderhandelingen in Kopenhagen zullen we overspoeld worden door rapporten over ongeziene dalingen van de CO₂-uitstoot. Hopelijk kunnen de

Zonder groene elektriciteit zou de totale uitstoot exact dezelfde zijn en het is begrijpelijk dat dit niet bepaald een draagvlak creëert voor dure klimaatmaatregelen

CEOs van de oliesector het vrijblijvende klimaatgeroezemoes overstijgen en wordt eindelijk werk gemaakt van het enige instrument dat er echt toe doet; een globale carbon tax waarvan de opbrengsten vooral gaan naar ontwikkelingslanden.

Carbon tax? Yes, we can!

Johan Albrecht
Senior Fellow

Verschenen in de Tijd op 25 februari 2009

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org